

Korkeakouluopiskelijoiden asumistoiveet ja korona

*Miten korona muutti opiskelijoiden asumistoiveita
Opiskelijabarometri-aineiston valossa?*

Lauri Lehtoruusu
Suomen opiskelija-asunnot SOA ry

Yleistä selvityksestä

- Aineistona käytetty Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen keräämän Opiskelijabarometrin vastauksia.
- Opiskelijabarometri on korkeakouluopiskelijoille suunnattu kysely, jolla selvitetään opiskelijoiden kokemuksia ja mielipiteitä opinnoista, opiskelijaelämästä ja arjesta.
- Aineistona on vuosien 2022 ja 2019 Opiskelijabarometrit, joissa asumista koskevat kysymykset ovat pääpiirteittäin samanlaiset.
- Materiaalina on Otuksen SOAlle tutkimuskäyttöön luovuttama anonymisoitu aineisto, joka ei sisällä kaikkia kyselyyn vastanneita.
- Analyyseissa on käytetty kummankin aineiston osalta painokertoimia, joiden Otus on arvioinut antavan parhaan vastaavuuden perusjoukkoon nähden.
- SOA on toteuttanut analyysit Otuksen toimittaman aineiston pohjalta.

Opiskelijabarometri 2022

- Tiedonkeruu 9.2.-9.3.2022
- Selvityksessä käytetyssä aineistossa 5322 vastaajaa
- Aineisto painotettu analyyseissa tutkinnon tasoon ja sektoriin, sukupuoleen ja äidinkieleen perustuvilla kertoimilla

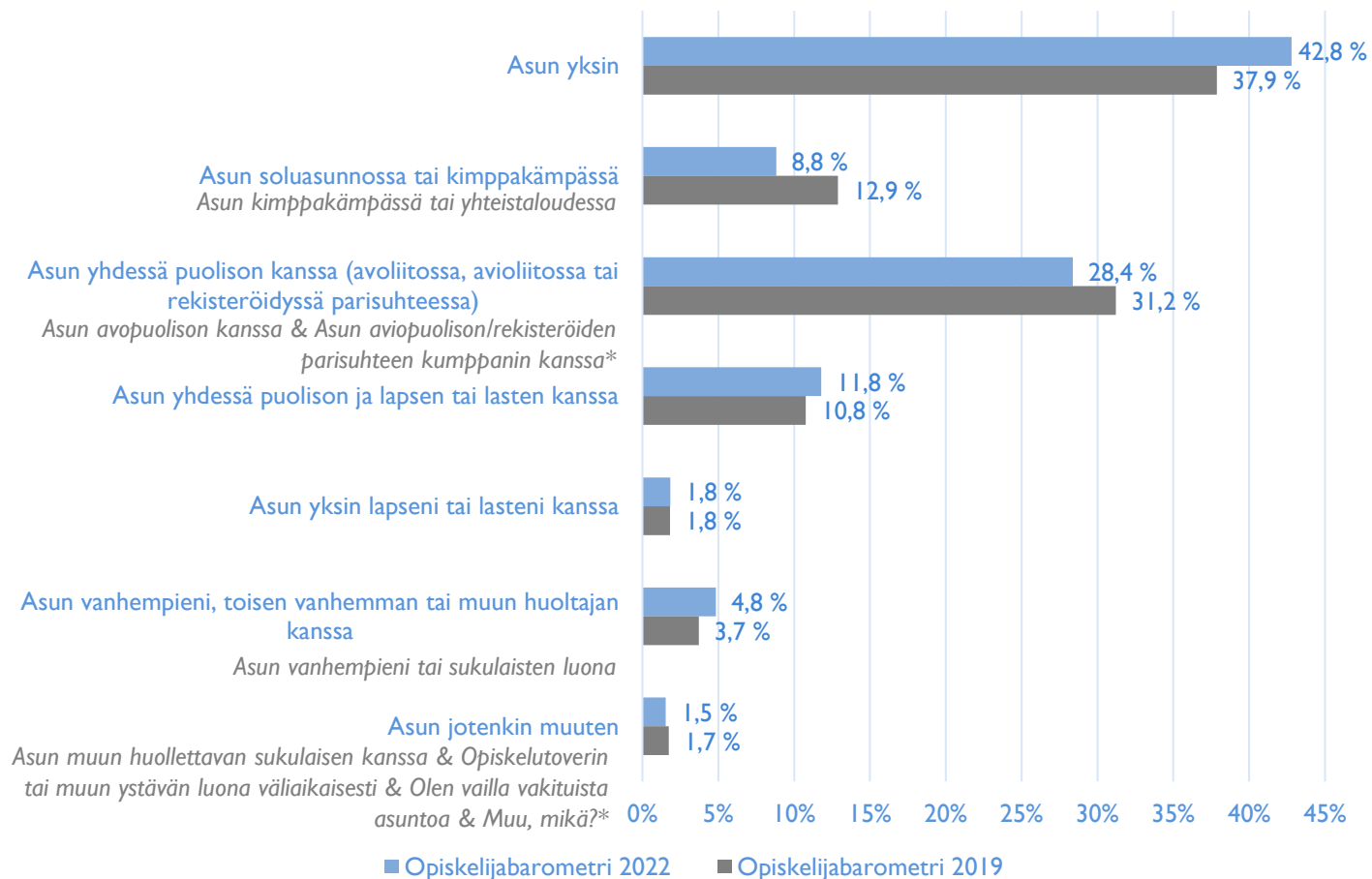
Opiskelijabarometri 2019

- Tiedonkeruu huhtikuussa 2019
- Selvityksessä käytetyssä aineistossa 11 517 vastaajaa (yhteensä vastaajia 14 025)
- Aineisto painotettu sukupuolen mukaan

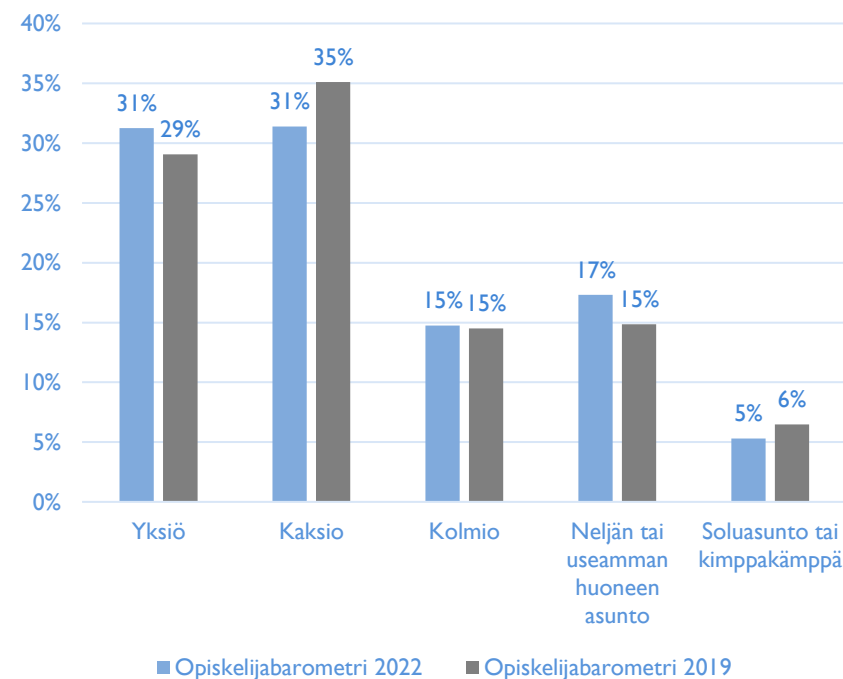

Nykyinen asuminen

Mikä seuraavista kuvaa tilannettasi parhaiten meneillään olevan lukukauden aikana?

Millainen asuntosi on tyypiltään?

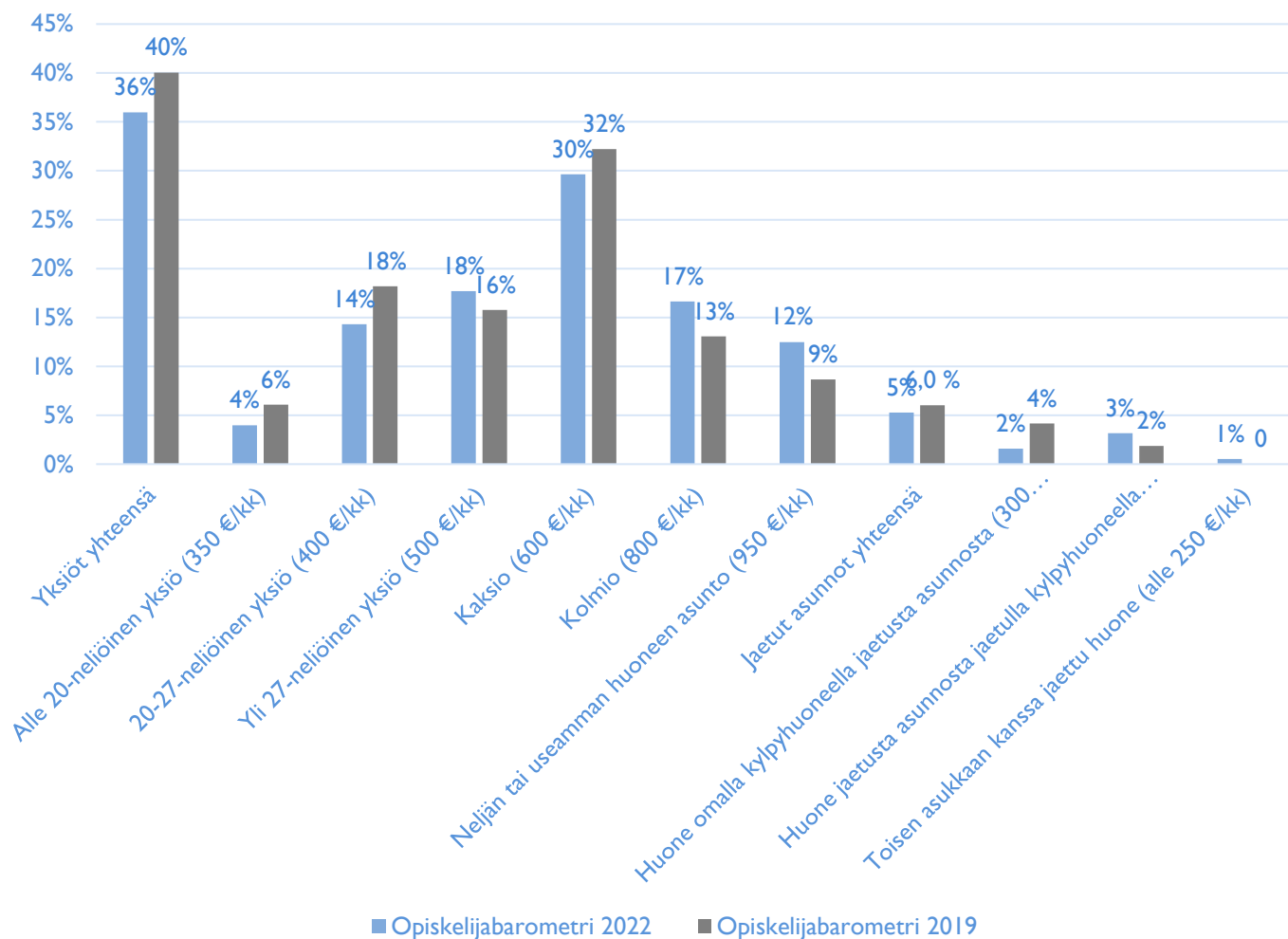

Huomioita

- Muutokset opiskelijoiden asumisessa ovat pieniä ja selittyvät osin kysymysmuotoilujen muutoksilla muutoksilla.
- Yksin asuminen jatkaa yleistymistään, kun taas soluasuminen ja kimppakämpät ovat aiempaakin harvinaisempia.
- Yksin asumisen ja yksiössä asumisen yleisyyteen vaikuttanee monta tekijää:
  - Vuokrayksioiden saatavuus on parantunut ja asumistuen myötä yksiö on useammalle mahdollinen
  - Yleisen asumistuen ruokakuntakohtaisuus voi lykätä pariskuntien yhteenmuuttoa

Mikä asuntotyyppi sopisi nykyiseen elämäntilanteeseesi parhaiten?

Huomioita

- Opiskelijat toivovat aiempaa väljempää asumista.
- Yksiö on edelleen yleisin asumistyyppi, mutta kysyntä painottuu aiempaa isompiin yksiöihin. Aiempaa harvempi on kiinnostunut pienimmistä miniyksiöistä – ehkä korona-aikaisten kokemusten myötä.
- Aiempaa useampi on kiinnostunut kolmen huoneen tai isommista asunnoista.

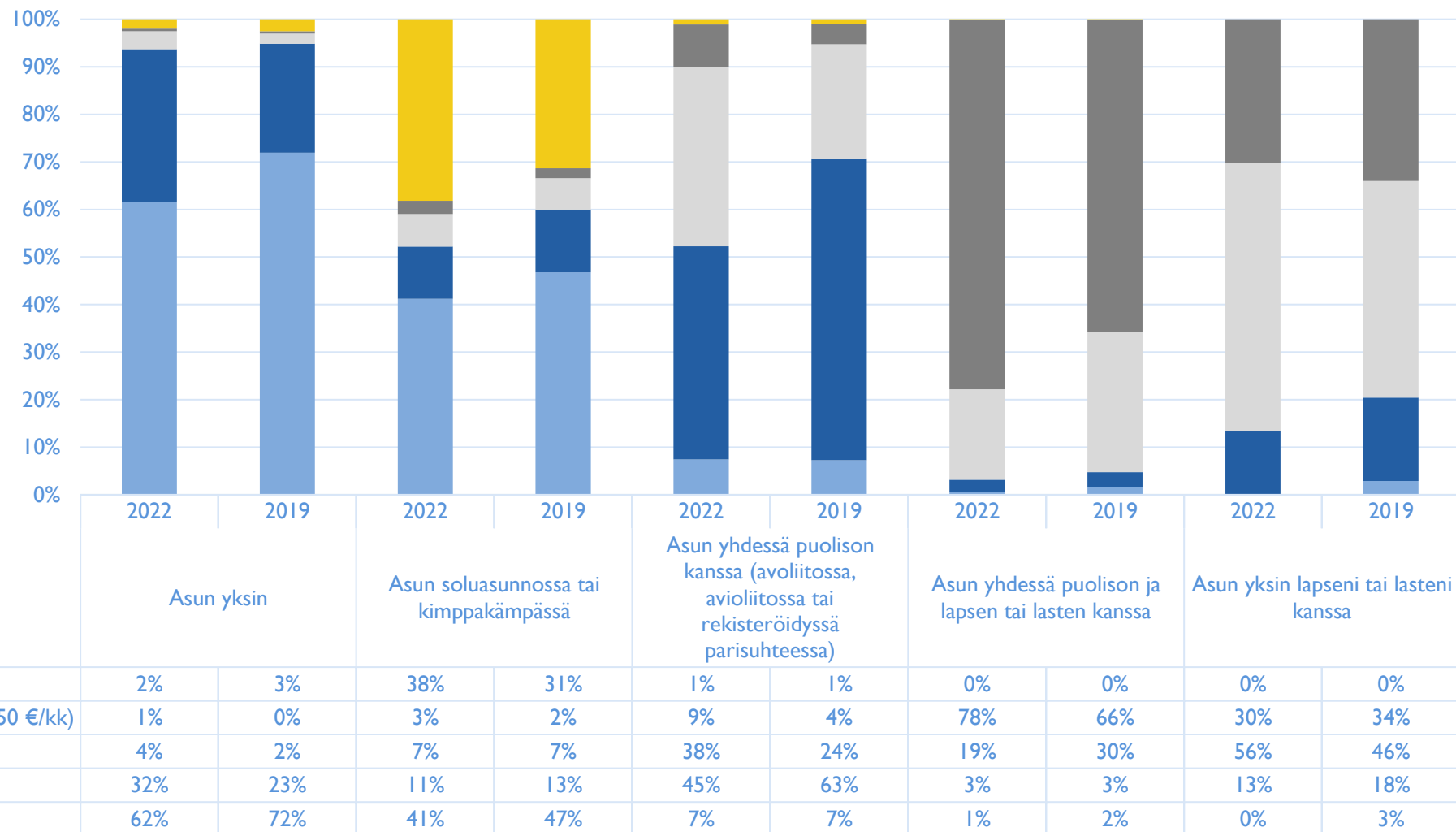
Menetelmän rajoitteet

- Kysymysasettelussa vastausvaihtoehdot mukailevat suurin piirtein opiskelija-asumisen vuokria, mutta opiskelija-asuntoja ei välttämättä ole tarjolla kaikille eivätkä kaikki välttämättä olisi opiskelija-asuntoihin oikeutettuja. Tämä voi jonkin verran lisätä kaikkein kalleimpien vaihtoehtojen kysyntää, sillä vastaajien joukossa on mukana myös esimerkiksi omistusasujia.
- Kysymysasettelu ei kuitenkaan mahdollista johtopäätöksiä siitä, miten opiskelijat valitsisivat opiskelija-asumisen ja markkinahintaisen asumisen välillä, esimerkiksi valitsisiko opiskelija ennemmin markkinahintaisen yksiön vai opiskelija-asuntohintaisen solun.

Asumistoiveet ja asumismuoto

*Yhä useampi opiskelija
toivoo lisähuonetta*

Aiempaa useamman opiskelijan toiveissa lisähuone

- Yksinasuvista jopa liki kolmannes valitsisi kaksion. Kaksiota toivovien osuus on kasvanut yhdeksän prosenttiyksikköä vuodesta 2019, kun taas yksiöitä toivovien osuus on laskenut kymmenellä prosenttiyksiköllä.
- Pariskunnista yhä useampi toivoisi kolmiota kaksion sijaan: kolmiota toivovien osuus on noussut 14 prosenttiyksikköä ja kaksioden osuus laskenut 18 prosenttiyksikköä.
- Toive lisähuoneesta liittyyne etäopiskelun yleistymiseen. Kun koti on entistä enemmän myös pääasiallinen opiskelupaikka, halutaan tilaa kunnon työpisteelle ja mahdollisuus erottaa opiskelu muusta kodin arjesta. Pariskunnilla toive lisähuoneesta on kasvanut eniten, mikä voi liittyä korona-aikana koettuihin haasteisiin sovittaa kahden henkilön etätyöskentely ja –opiskelu pienempään asuntoon.
- Asumistoivekysymyksen toteutustapa vaikuttaa jossain määrin lisähuoneiden suosiota lisäävästi. Valittavien asuntovaihtoehtojen hinnat mukailevat jossain määrin opiskelija-asuntojen hintatasoa ja ovat samat kuin vuonna 2019. Opiskelija-asuntojen vuokrat ovat nousseet vuodesta 2019 vuoden 2021 loppuun maltillisesti: opiskelija-asuntoyhteisöjen neliöllä painotettujen keskivuokrien mediaani on noussut 12,40 eurosta 12,90 euroon (€/kk/m²). Siksi kyselyyn ei nähty tarpeelliseksi päivittää uusia hintoja. Kun vapaarahoitteiset vuokrat ovat samanaikaisesti kasvaneet, kuilu markkinavuokrien ja kyselyssä kysytyjen vaihtoehtojen välillä on leventynyt. Siksi yksiön tai kaksion markkinavuokraa maksavien on aiempaa helpompi ilmoittaa toiveekseen yhtä huonetta isompi asuntotyyppi, mikä voisi silti säästää asumiskuluissa. Jo ennen koronaa tehdyssä opiskelijoiden asumishistoriakyselyssä ilmeni muuttoa markkinahintaisesta yksiöstä opiskelija-asuntokaksioon ja muuton syyksi oli ilmaistu ”muutto edullisempaan asuntoon”. (Lehtoruusu, 2019, s. 104)

”Sen sijaan huomionarvoisaa on, että yli puolessa tilanteista, joissa muutettiin vapaiden markkinoiden yksiöistä asumaan yksin opiskelijakaksioon, oli syynä muutto edullisempaan asuntoon. Tarkoittaako tämä, että yksinasuvalle voi olla edullisempaa asua opiskelijakaksiossa kuin vapaiden markkinoiden yksiössä? Näiden muuttotilanteiden pienen määrän takia tämän pohjalta ei ole mahdollista tehdä syvempiä johtopäätöksiä. Mutta mikäli näin on, yleisen asumistuen myötä saattaa jatkossa aiempaa useampi opiskelija päätyä asumaan yksin opiskelijakaksiossa”

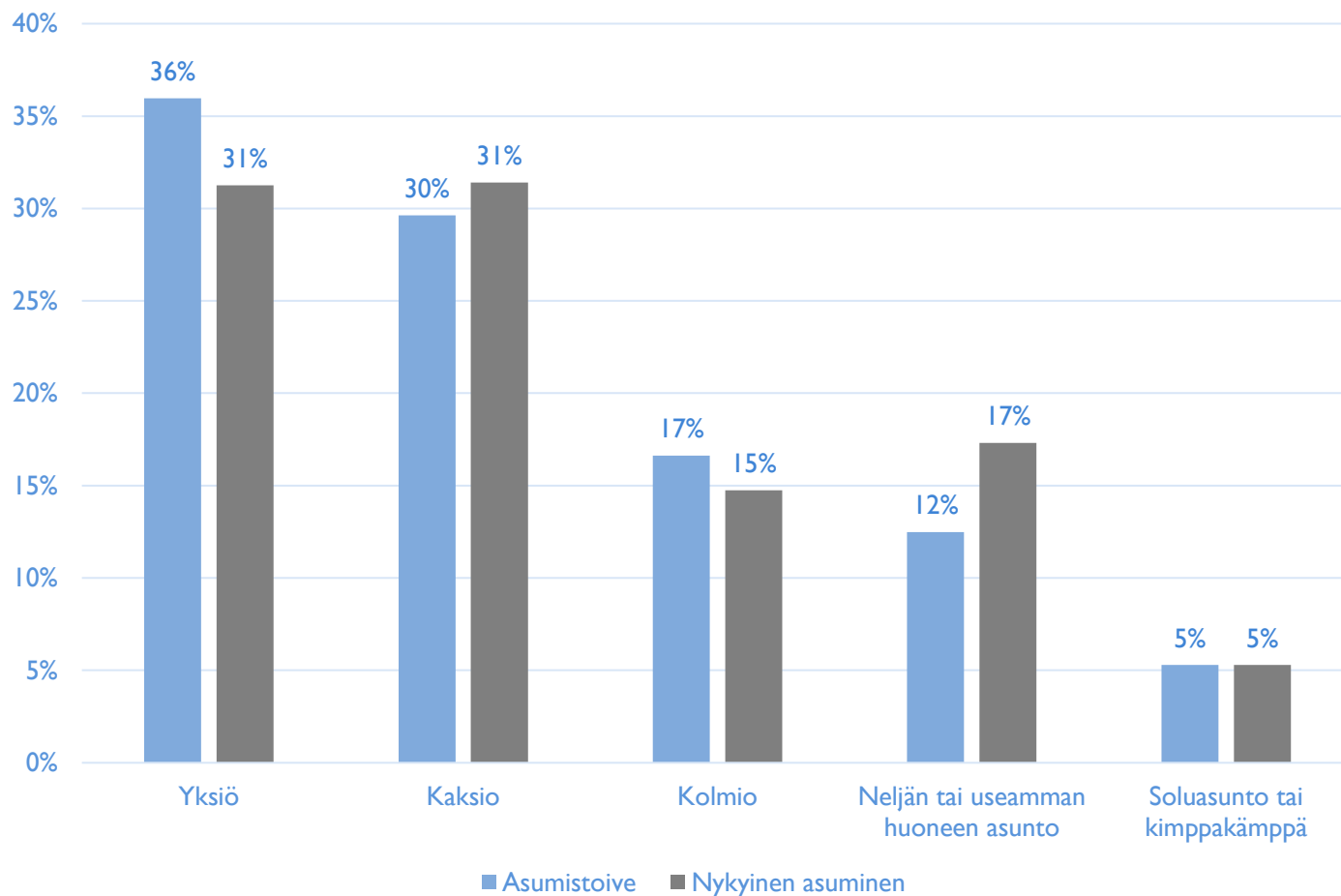
(Lehtoruusu, 2019, s.104)

Lehtoruusu, L. (2019). Opiskelijoiden asumispolut Suomessa. Aalto-yliopisto. Arkkitehtuurin laitos. Diplomityö. Saatavissa: <https://www.soa.fi/tutkimukset/opiskelijoiden-asumispolut-suomessa.html>

Yksiökysyntä ei ole kadonnut, vaikka lisätilaa kaivataankin

Opiskelijabarometri 2022: Asumistoiveet ja nykyinen asuminen

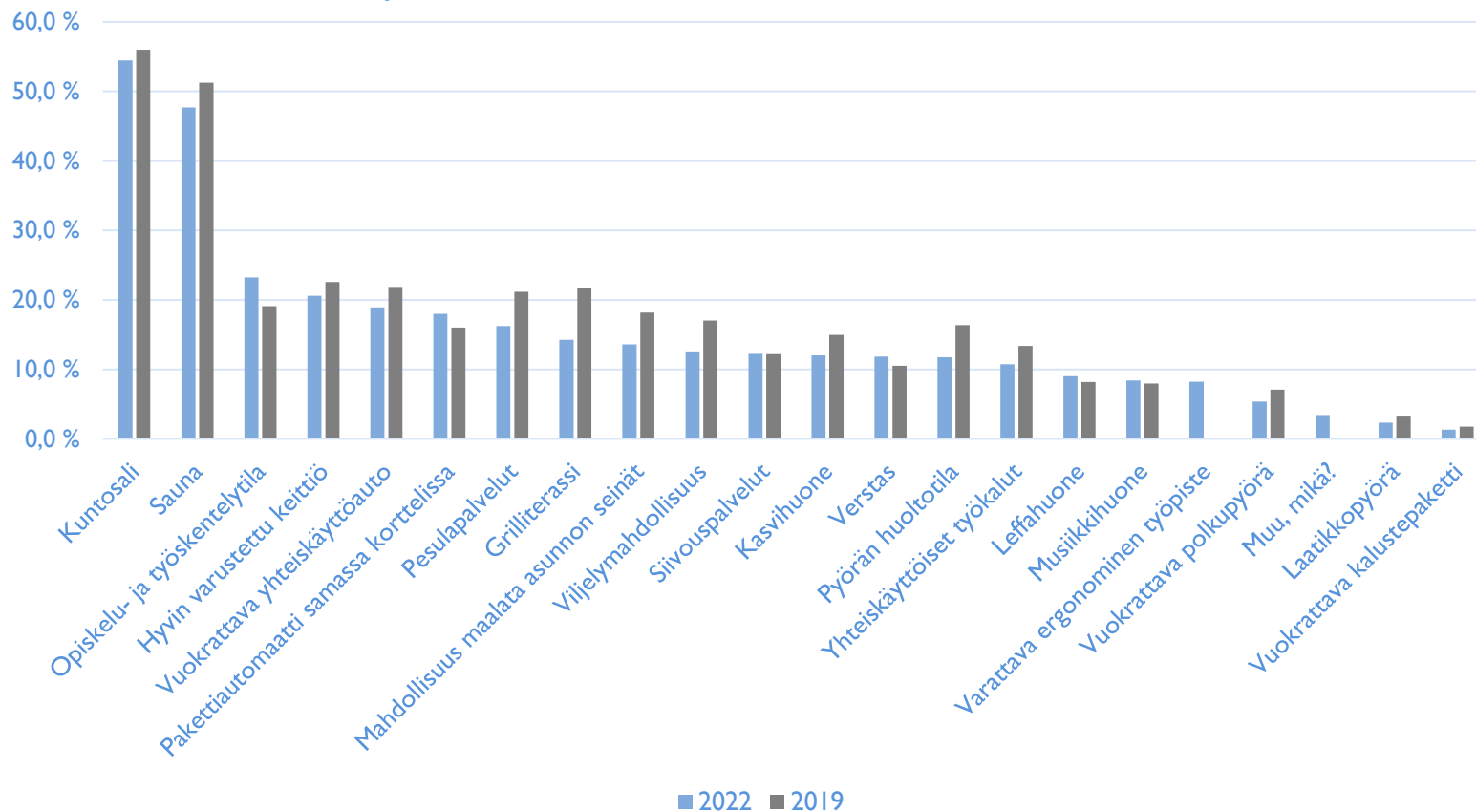
Vaikka kiinnostus yksiöihin on hieman laskenut vuodesta 2019, edelleen yksiön valitsisi useampi (36%) kuin sellaisessa nyt asuu (31%).

- Vaikka yhä useampi kaipaa lisätilaa, yksiöt ovat edelleen toivotuin asuntotyyppi.
- Yksiötä toivovat, mutta muunlaisessa asunnossa asuvat ovat moninainen joukko:
  - tahtomattaan vanhempien luova asuvia
  - soluasukkaita, jotka eivät, koe asumismuotoa itselle mieluisaksi
  - Markkinahintaisessa kaksiossa asuvat, jotka olisivat valmiit vaihtamaan pienempään, jos säästö olisi riittävän suuri.
  - Kysymys esitettiin myös omistusasujille, joilla muutto – etenkin muutto opiskelija-asuntohintaan – ei välttämättä ole ajankohtaista. Näiden osalta vastaukset voivat kertoa spekulatiivisesta tai todellisesta kiinnostuksesta erillistä opiskeluasuntoa kohtaan, jos oma asunto sijaitsee etäällä opiskelupaikasta.

Kiinnostus yhteistiloja ja oheispalveluita kohtaan hienoisessa laskussa

Mitä seuraavista asumisen yhteistiloja ja oheispalveluita olisit kiinnostunut käyttämään, vaikka ne nostaisivat asumiskustannuksiasi?

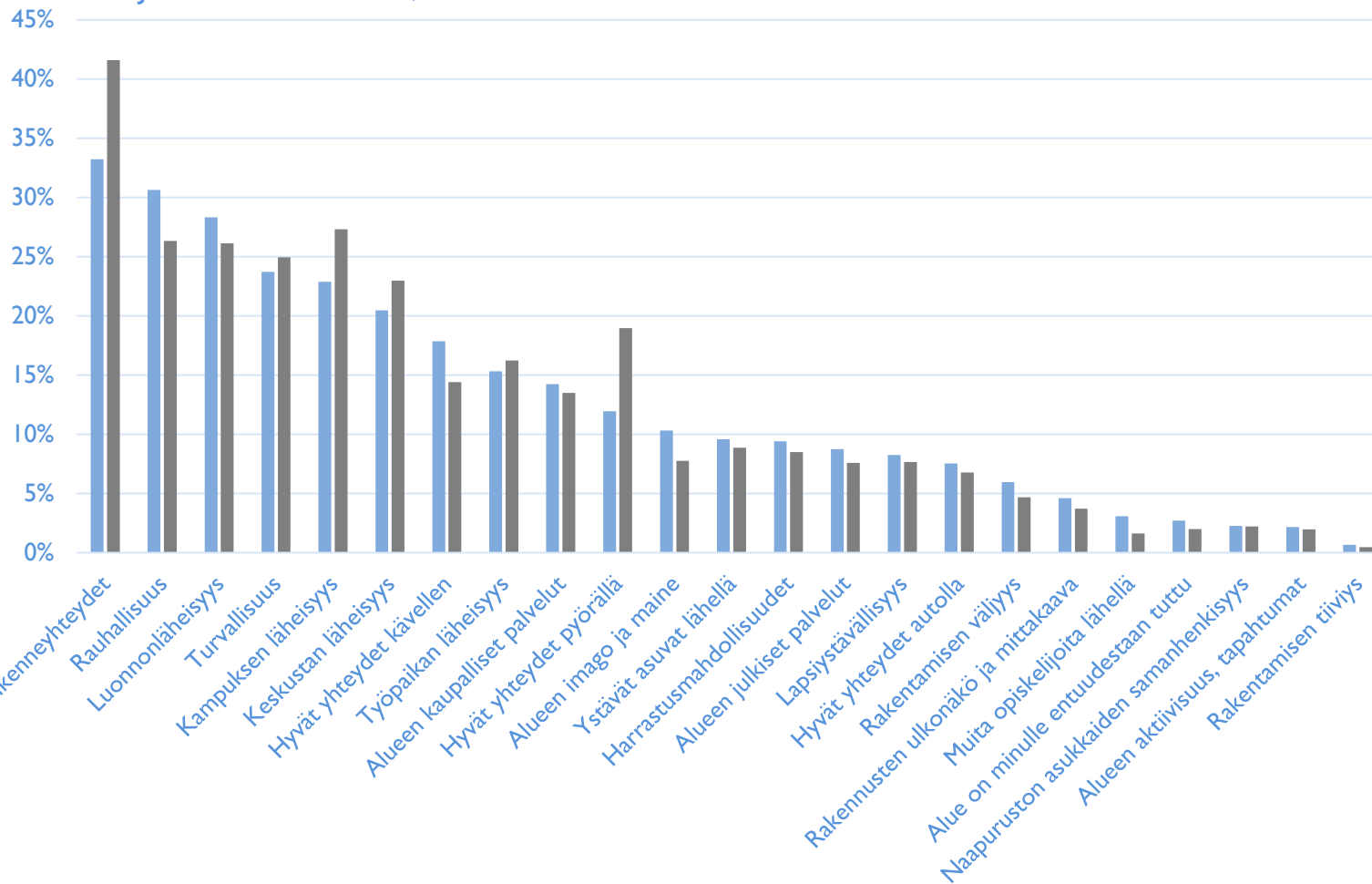
- Opiskelijoiden ilmaisema kiinnostus yhteistiloja ja oheispalveluita kohtaan oli laskussa kautta linjan, pois lukien etäelämää tukevat ratkaisut kuten jaettu opiskelu- ja työskentelytila tai pakettiautomaatti samassa korttelissa.
- Laskua voi selittää, että monet yhteistiloista ovat olleet poissa käytöstä korona-aikana, jolloin niiden käyttö ei ole muovautunut osaksi arkea.
- Vaikka etäopiskelu on yleistynyt ja tullut jäädäkseen, silti verrattain harva on kiinnostunut yhteisestä opiskelu- ja työskentelytilasta (23,2%) ja kiinnostus sellaista kohtaan on kasvanut vain vähän (19,1% vuonna 2019). Tämä voi viitata, että moni näkee oman kodin ensisijaiseksi etätyöskentelypaikaksi.

Asuinalueen valintakriteerit

Jos olisit muuttamassa, mitkä olisivat tärkeimmät kriteerisi asuinalueen valinnalle?

- Julkisten liikenneyhteyksien ja pyöräily-yhteyksien merkitys on laskenut opiskelijoiden ilmaisemissa asuinalueen valintakriteereissä., samoin kampuksen ja keskustan läheisyyden. Tämä lienee seurausta korona-ajasta, jolloin totuttiin kodin lähiympäristössä pyörivään arkeen. Etäopiskelu saattaa vähentää kampuksen läheisyyden merkitystä myös pidemmällä aikavälillä.
- Toisaalta kävely-yhteyksien merkitys kasvoi, mikä myös viittaa siihen, että elämä keskittyy aiempaa enemmän asuinpaikan lähelle.
- Asuinalueen itsensä ominaisuuksien merkitys on hienoisessa kasvussa. Aiempaa useampi pitää rauhallisuutta ja luonnonläheisyyttä tärkeinä. Näiden tulkinnassa kannattaa kuitenkin noudattaa varovaisuutta, sillä nämä toistuvat asumistoiveiden ja –valintojen yhteydessä taajaan ilman tarkempaa määrittelyä, (ks. Hasu, 2017, s. 62).

Pohdintaa ja johtopäätöksiä

- Tulokset viittaavat, että opiskelijoiden elämä keskittyy aiempaa enemmän kotiin ja sen lähiympäristöön ja siksi näiden laatuun ollaan valmiita panostamaan. Kehitys ei kuitenkaan ole ongelmaton. Kodin ympärille keskittyvä elämä voi vähentää opiskelijoiden sosiaalisia kontakteja ja lisätä yksinäisyyttä. Opiskelijoiden mielenterveysongelmat ovat kärjistyneet korona-ajan seurauksena, missä sosiaalisten kontaktien vähyys ja yksinäisyys ovat keskeisiä taustatekijöitä. Yksinäisyyden ehkäisemiseksi voisi olla perusteltua selvittää, miten opiskelijat saataisiin kiinnostumaan asuntokohteiden yhteisistä opiskelutiloista ja miten niiden yhteisöllisyyttä voitaisiin tukea; miten naapureista voisi muodostua etäopiskelun lähityöyhteisö?
- Kyselyaineisto on kerätty ajankohtana, jolloin korona-ajan kokemukset olivat tuoreessa muistissa ja osalla vastaajista saattoi olla kertynyt itsenäisen asumisen kokemuksia vain korona-ajalta. Siksi tulokset eivät välttämättä kerro, miten opiskelijoiden asuminen kehittyy pidemmällä aikavälillä, kun korona-ajalla opitut tavat eivät ohjaa asumisvalintoja. Toisaalta korona-aikana otettu korkeakoulujen digiloikka ja etäopiskelu todennäköisesti muovaavat opiskelijan arkea pitkälle tulevaisuuteen.
- Viime vuosina opiskelija-asuntorakentaminen on keskittynyt yksioihin. Vaikka aiempaa useampi kaipaa lisätilaa tai –huonetta, yksiöt ovat edelleen kysytyin asuntotyyppi ja harvempi asuu yksiossa kuin ilmaisee toiveekseen. Opiskelija-asuntoyksioille on siis kysyntää jatkossakin. Isompien asuntojen kysyntään vastaamiseksi opiskelija-asuntokannassa voisi olla perusteltua selvittää, voidaanko solukaksioita ja –kolmioita muuttaa kustannustehokkaasti yksinasuvalle tai pariskunnalle sopiviksi.
- Korkeakoulut hakevat kustannussäästöjä karsimalla tilankäyttöään ja etäopiskelun yleistyminen kiihdyttäneet tätä kehitystä. Tulokset viittaavat, että opiskelijat näkevät kodin ensisijaisena etäopiskelupaikkana ja siksi kiinnostus lisätilaa kohtaan kasvaa. Toisin sanoen, korkeakoulujen tila- ja kustannussäästöt voivat jossain määrin tapahtua opiskelijoiden kustannuksella. Aihe edellyttää laajempaa yhteiskunnallista keskustelua ja punnintaa.

”Opiskelijoiden elämä keskittyy aiempaa enemmän kotiin ja sen lähiympäristöön ja siksi näiden laatuun ollaan valmiita panostamaan.”

”Opiskelija-asuntoyksioille on siis kysyntää jatkossakin. Isompien asuntojen kysyntään vastaamiseksi opiskelija-asuntokannassa voisi olla perusteltua selvittää, voidaanko solukaksioita ja –kolmioita muuttaa kustannustehokkaasti yksinasuvalle tai pariskunnalle sopiviksi.”

”Korkeakoulujen tila- ja kustannussäästöt voivat jossain määrin tapahtua opiskelijoiden kustannuksella.”

Lisätietoja selvityksestä:

Lauri Lehtoruusu

Arkkitehti, SAFA

Toiminnanjohtaja

Suomen opiskelija-asunnot SOA ry

lauri.lehtoruusu@rakli.fi

+358 50 5737125

Twitter: @Lehtoruusu

Lisätietoja Opiskelijabarometrasta

<https://www.otus.fi/hanke/opiskelijabarometri/>

Vastuututkija:

Tina Lauronen

Tutkija

Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr

tina.lauronen@otus.fi

+358 50 367 7259

SUOMEN OPISKELIJA-ASUNNOT SOA RY

